Sociaal en Cultureel Planbureau

Werk en mantelzorg; stand van zaken op basis van SCP-onderzoek

Alice de Boer,
Inger Plaisier
en Mirjam de Klerk

Maatschappelijke ontwikkelingen

- Vergroting van de arbeidsdeelname
- Stijging pensioenleeftijd
- Toename van het aantal ouderen
- Druk op de mantelzorg zal toenemen

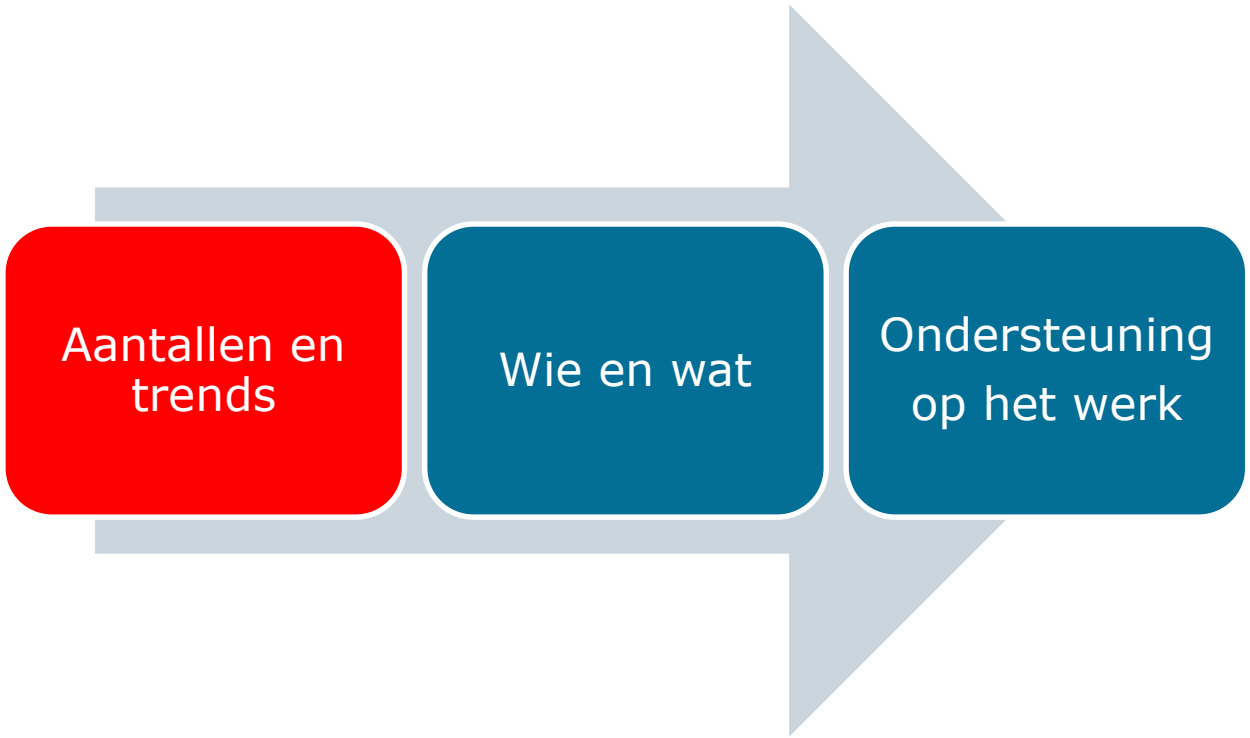
Aantallen en trends
Wie en wat
Ondersteuning op het werk

Aandeel werkenden (inclusief zelfstandigen) dat mantelzorg geeft, naar uren hulp per week, 2004-2016

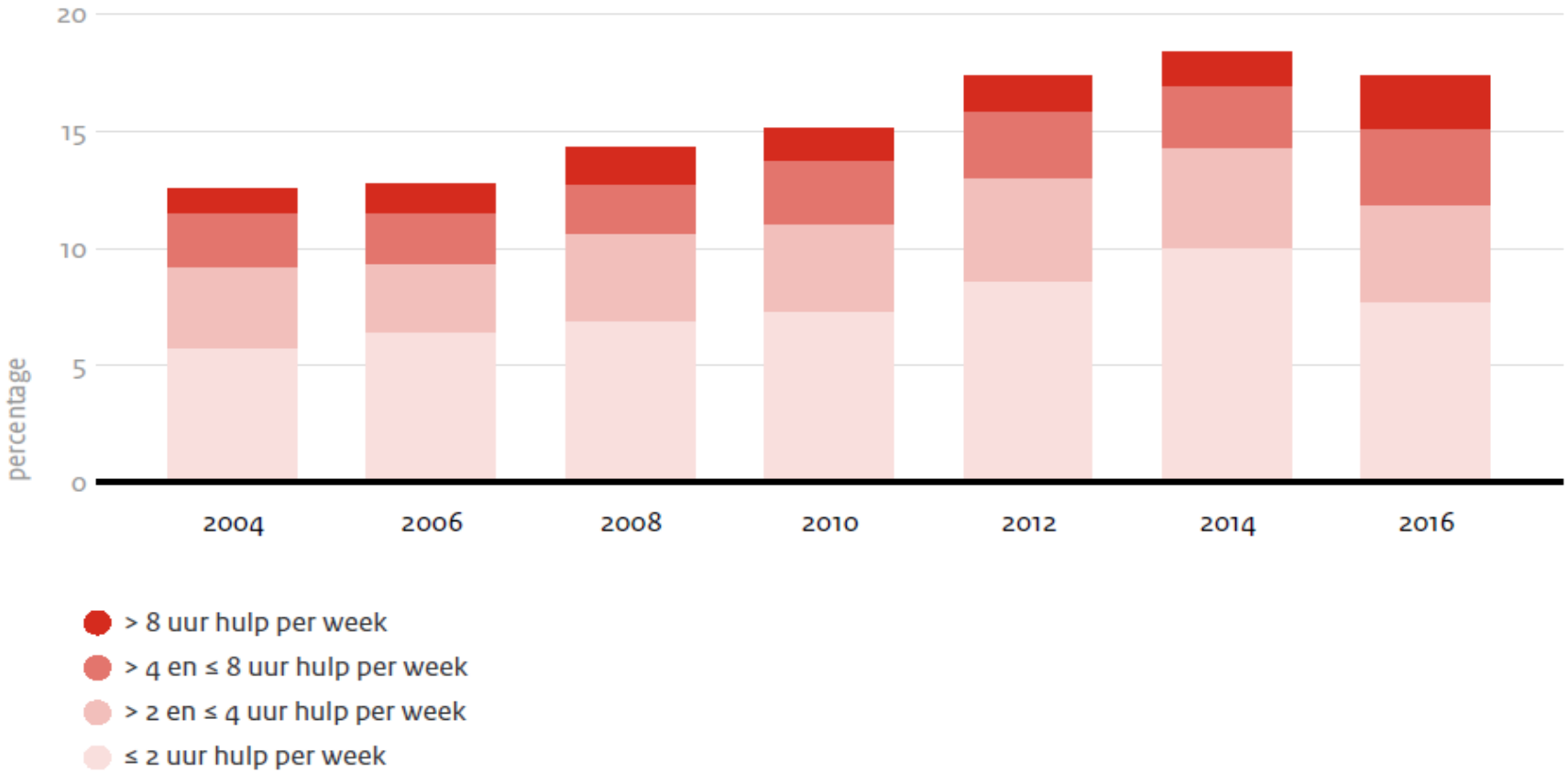

Bron: Josten et al 2019

Aantallen in 2016

Twee miljoen
Een op de vier 16-69 jarigen combineert werk met mantelzorg

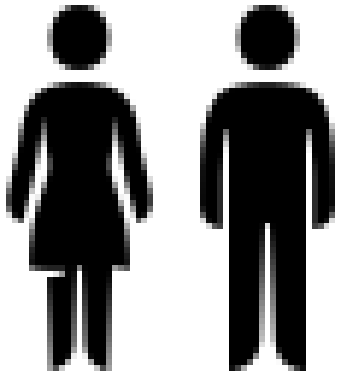

Meer vrouwen dan mannen
Een op de drie werkende vrouwen en op de vijf werkende mannen geeft mantelzorg

Intensieve mantelzorgers
Een op de vijf helpt intensief: circa 400.000

Bron:
De Boer et al 2019

Verhouding tussen aantal gevers van mantelzorg en oudere ontvangers van mantelzorg

Bron: Kooiker et al. 2019

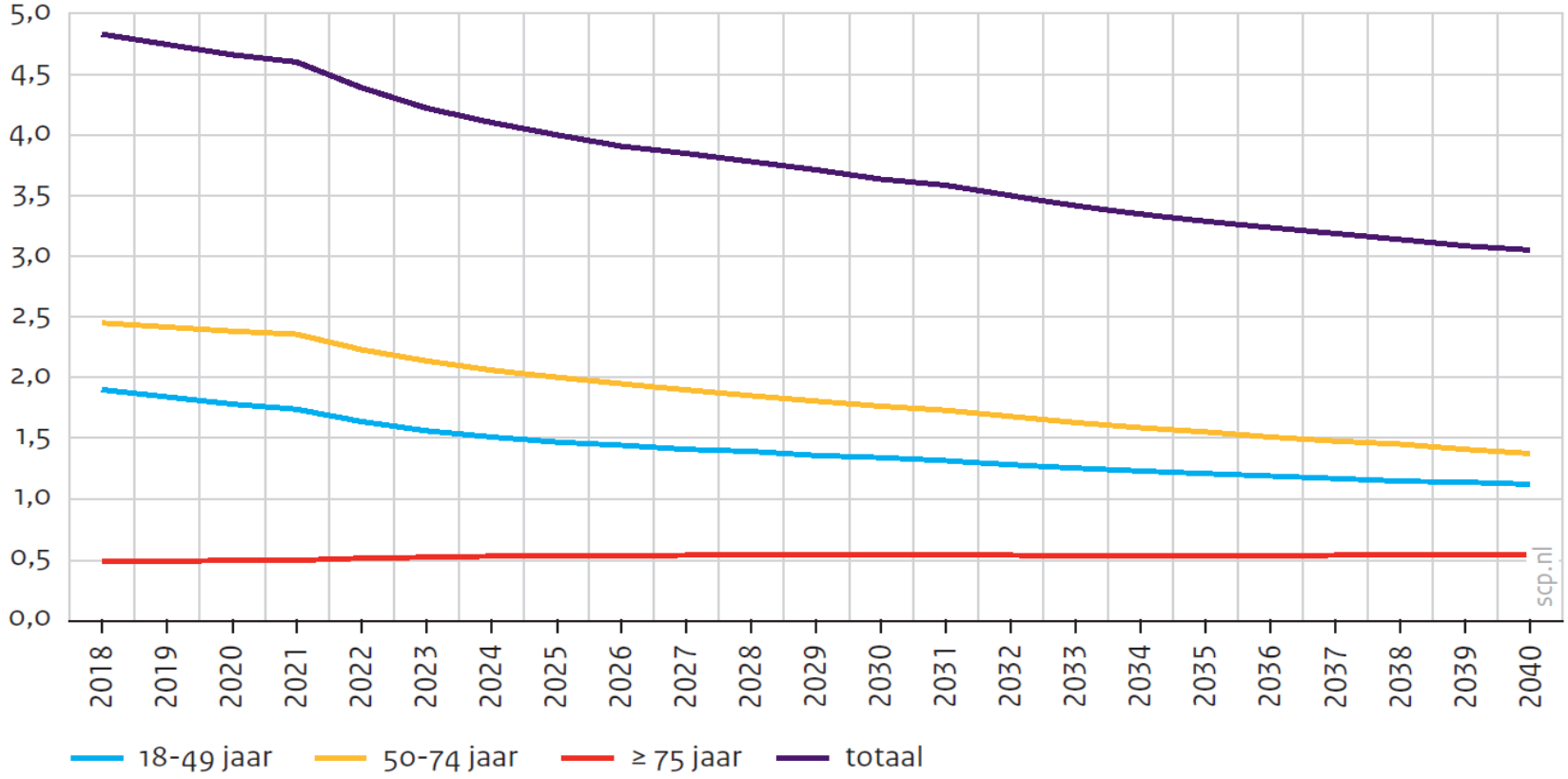

Verhouding tussen aantal gevers van mantelzorg en ontvangers per corop-gebied, 2018 en 2040

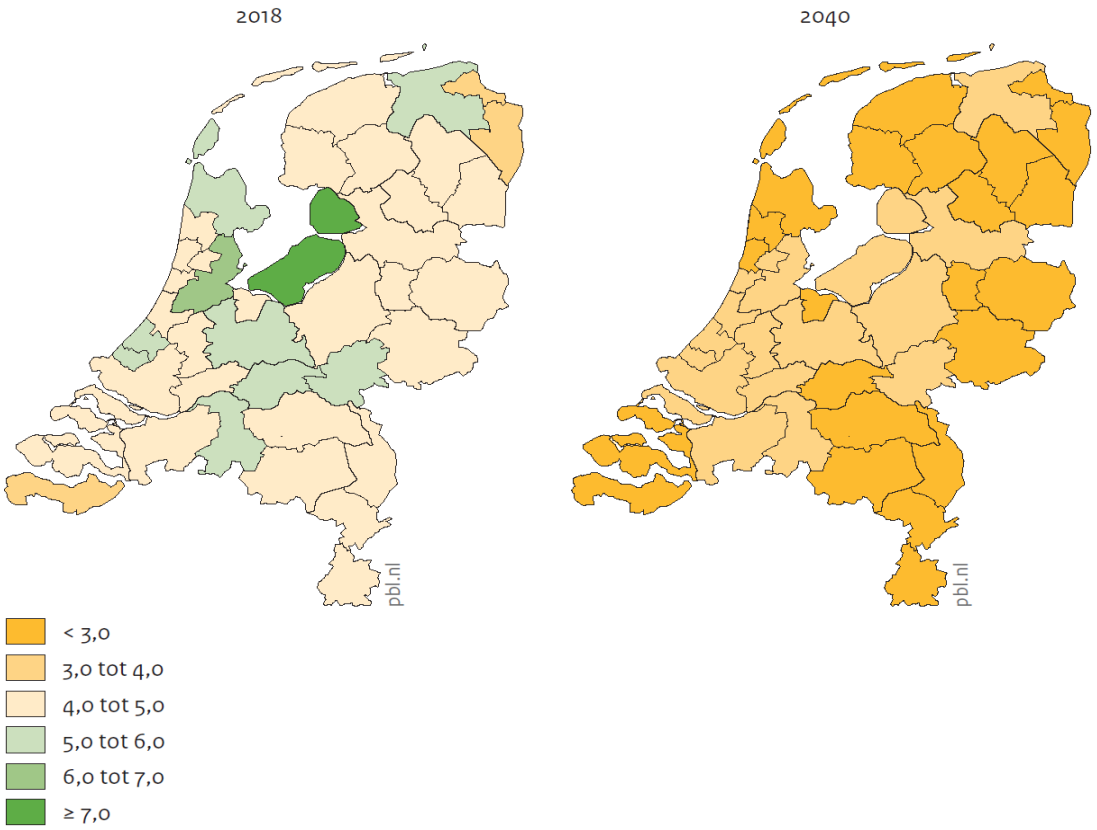

Bron: Kooiker et al 2019

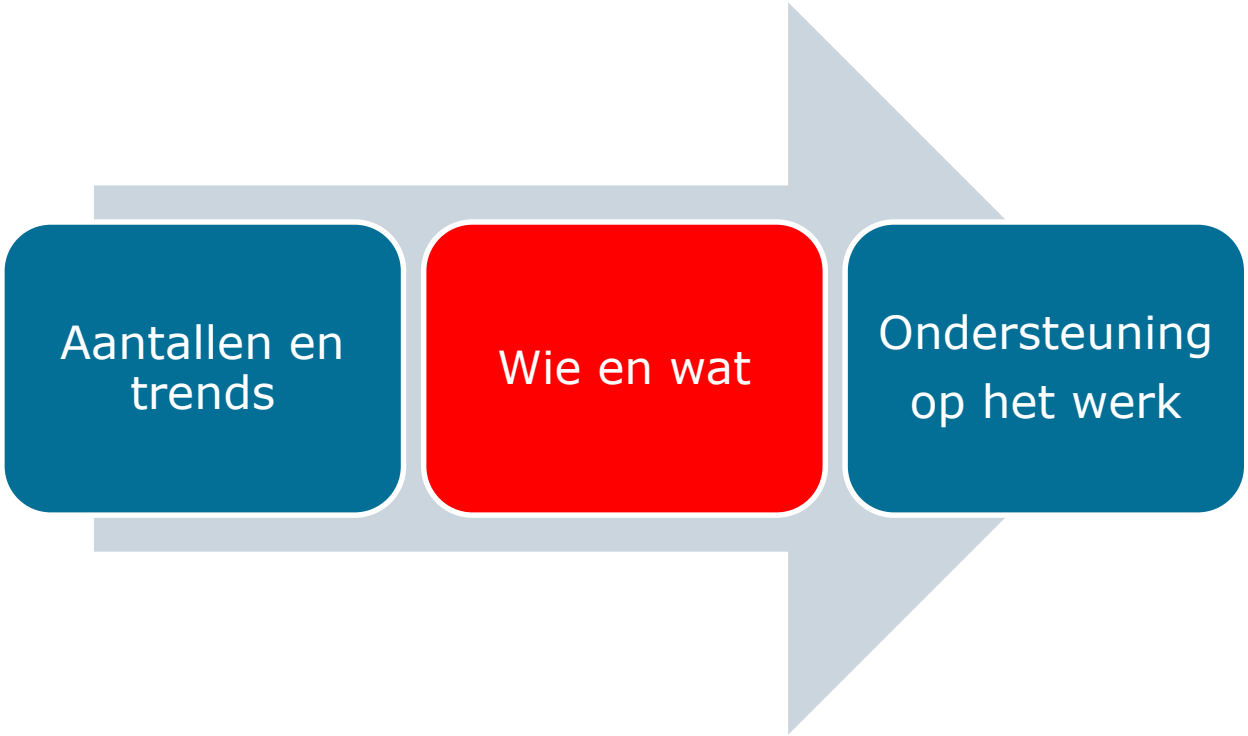
Aantallen en trends
Wie en wat
Ondersteuning op het werk

Tijdsbesteding werk en mantelzorg

Mantelzorgers: 33 uur aan werk en 6 uur aan mantelzorg

Intensieve helpers: 31 uur werk en 21 uur mantelzorg

Verschillen naar sekse

- Mannen: 37 uur werk en 22 uur mantelzorg
- Vrouwen: 25 uur werk en 21 mantelzorg

Bron: De Boer , Plaisier en de Klerk (2019)

Welke werkende mantelzorgers ervaren een lage kwaliteit van leven?

Ervaren tijdsdruk:

Type beperking:

(referentiegroep lichamelijk beperkt of ouderdom)

Terminaal ziek

Psychische beperking

Verstandelijke beperking

Mantelzorgklem

Ontevredenheid met het leven:

Type beperking:

(referentiegroep lichamelijk beperkt of ouderdom)

Psychische beperking

Relatie:

(ref groep ’andere familie of vrienden’)

Partner of kind

Bron: De Boer et al 2019

>2 weken verzuim

Groei verzuim na starten mantelzorg

Langdurige hulp

Grotere werkweek

Structurele aanpassing

Verzorgers partners/kinderen

Intensieve helpers

Josten en De Boer 2015; De Boer en Plaisier 2015

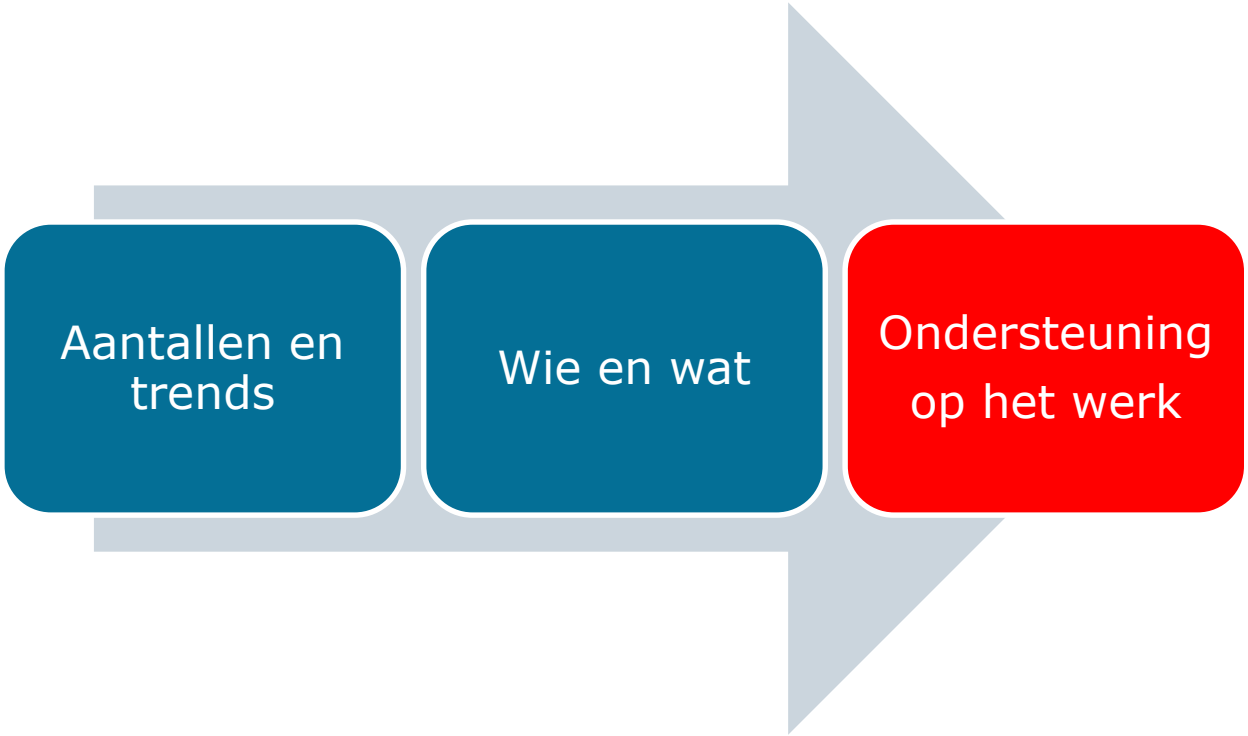
Aantallen en trends
Wie en wat
Ondersteuning op het werk

Vakantiedagen zijn het meest populair

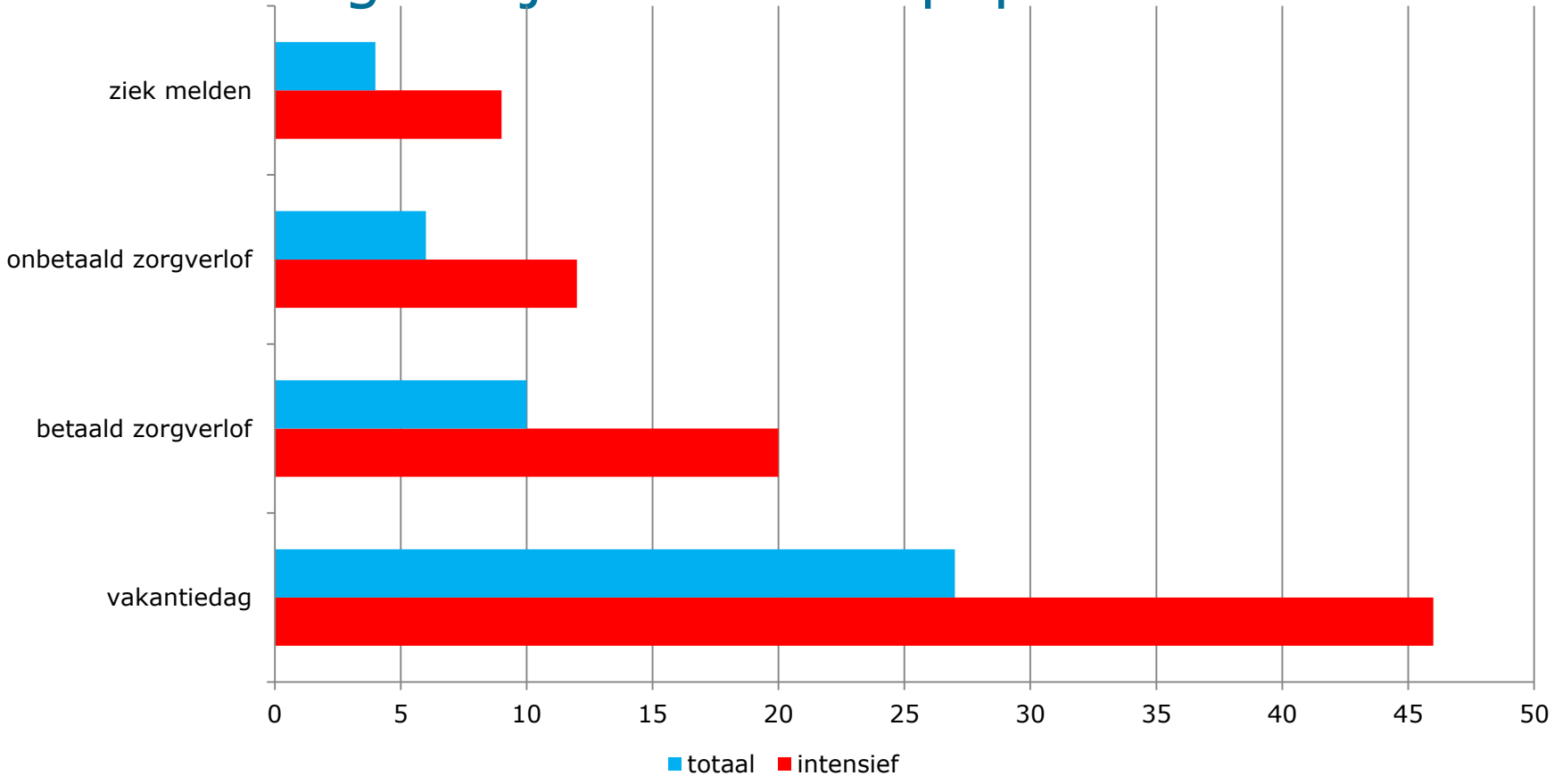

Bron: De Boer et al 2019

Redenen geen verlof

Bron: De Boer et al 2019

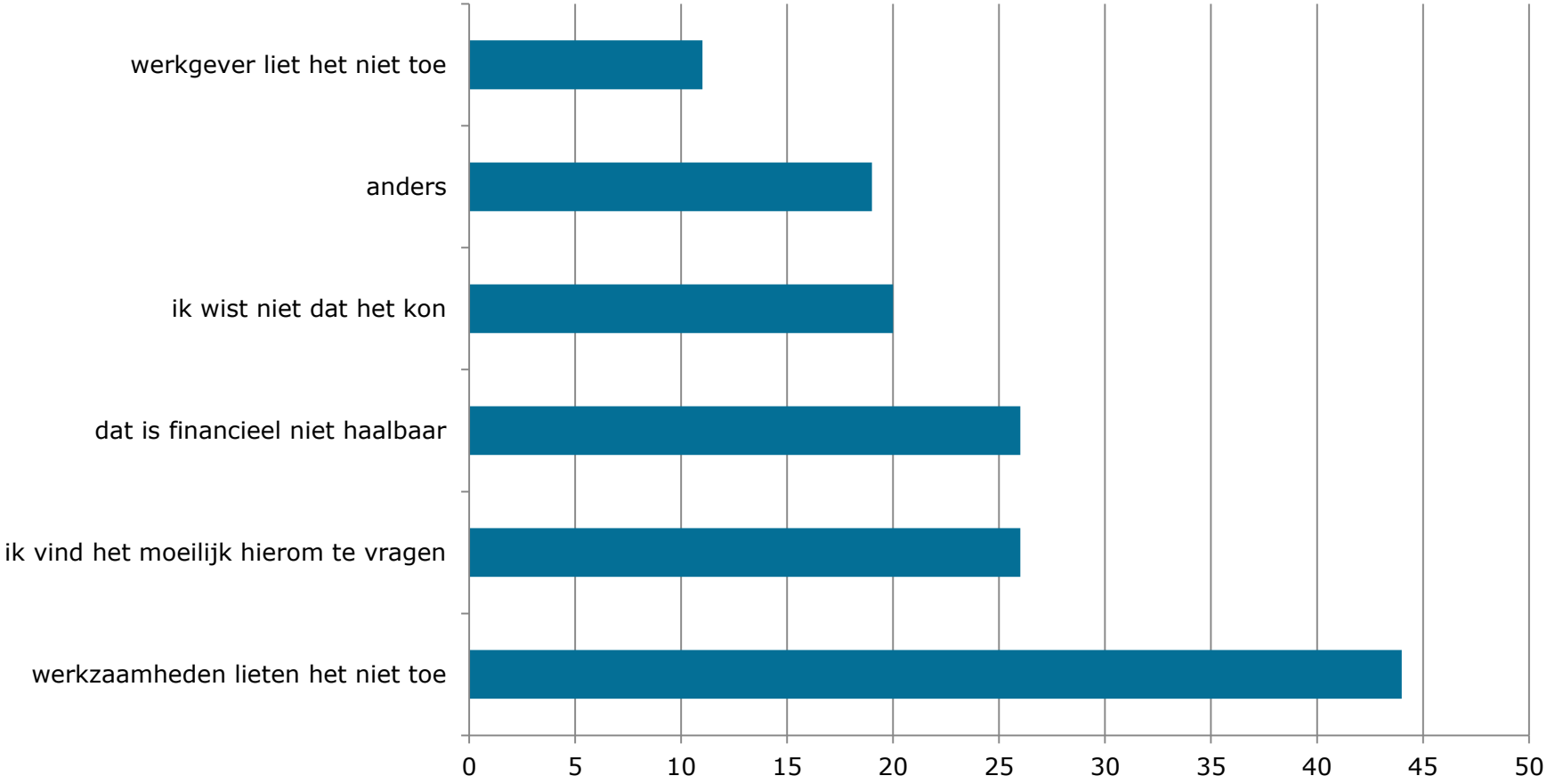

Mantelzorg op of na werkdagen

Ruim een op de drie helpt (ook) op of na een werkdag

Een op de drie wordt weleens op het werk gebeld voor of door de persoon die men helpt

14% wordt dagelijks gebeld

Een op de zeven gaat weleens weg van het werk vanwege de hulpbehoevende

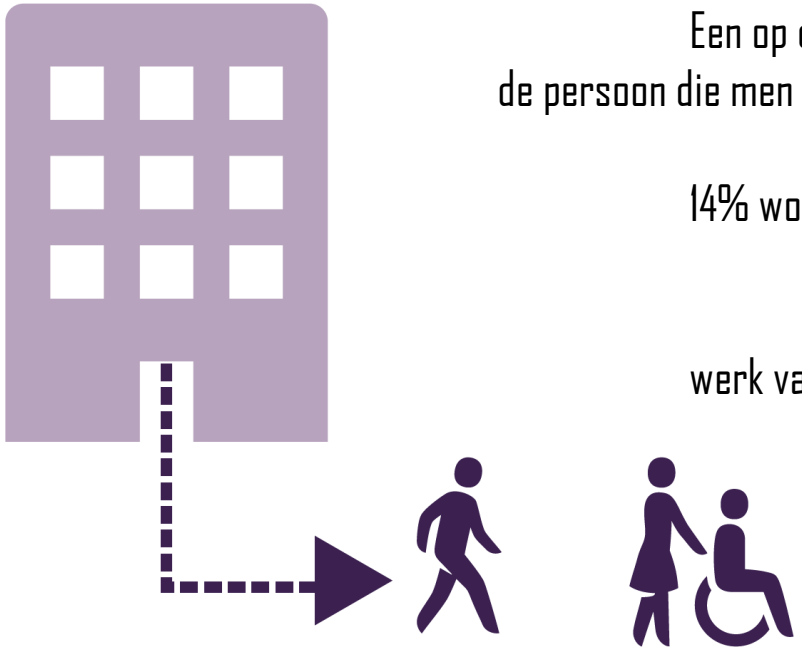

Bron: De Boer et al 2019

Contact leidinggevende

Ruim de helft heeft de leidinggevende op de hoogte gebracht

Driekwart ervaart begrip

Een op de vijf maakte ook afspraken

Bron: De Boer et al 2019

Vermindering ervaren tijdsdruk bij werkende mantelzorgers

- Dagje vrij kunnen nemen

of werktijd kunnen aanpassen

- Leidinggevende die op

de hoogte is van zorgtaken

Gebruik van verlof heeft geen gevolg voor ervaren tijdsdruk

Bron: De Boer et al 2019

Waaraan hebben werkende mantelzorgers behoefte?

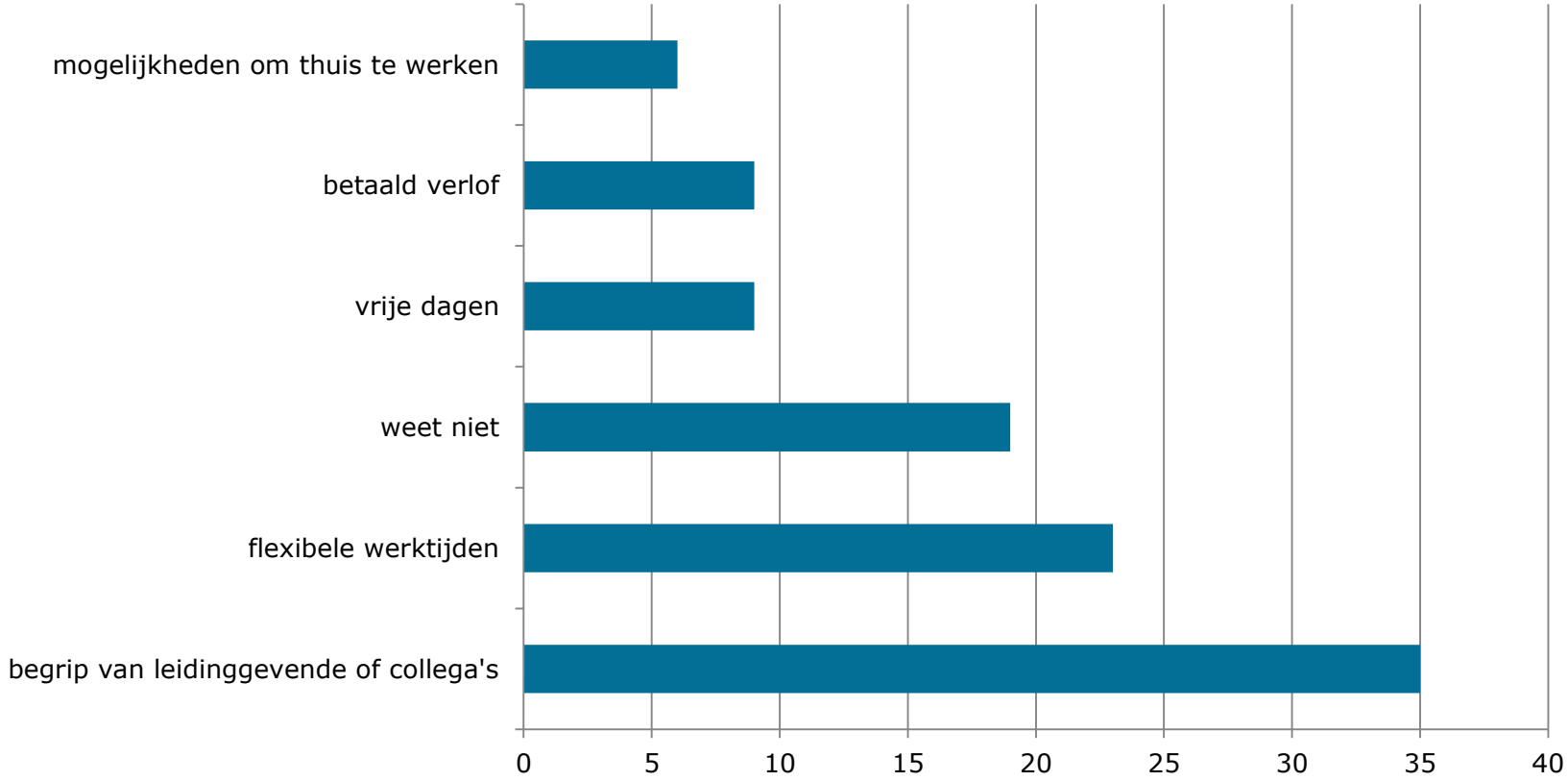

Bron: De Boer et al 2019

Ondersteuning van werk en mantelzorg is een gezamelijke inspanning

- 2 miljoen mensen combineren een baan met mantelzorg
- Vaak gaat het goed, maar ook tijdsdruk, ontevredenheid met leven of verzuim
- Contact met leidinggevende en flexibel werk kan tijdsdruk verminderen
- Druk neemt toe, vooral in krimpgebieden

Sociaal en Cultureel Planbureau
Kenmerken mantelzorgers
Zorgsituatie
Welke mantelzorgers ervaren veel druk?
Vrouwen
Intensiteit hulp
Aard relatie
• partnerhelpers
Alleenhelpers
Aard beperkingen
• dementie • psychisch
• terminaal
Andere bezigheden
• werk • school
Druk
Druk op de mantelzorger
Netwerk
• zorg delen
Professionals
• voldoende hulp geven
• afstemming mantelzorger
• oog voor mantelzorger
Gemeenten
• respijtzorg
• cursus, info, advies
• vindbaarheid
Werkgever / school
• verlof • begrip • flexibiliteit
Wie kan de druk verlichten?
Ondersteuning